قازا ۋە قەدەر ھەققىدە ئەھلى سۈننەت جەمائىتىنىڭ ئېتىقادى

[ئۇيغۇرچە]

مجمل اعتقاد أهل السنة في القضاء والقدر

[باللغة الأويغورية]

مۇپتى:مۇھەممەد سالىھ ئەلمۇنەججىد

المفتي الشيخ: **محمد صالح المنجد**

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكيني

رىياد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 - 2008

islamhouse.com

قازا ۋە قەدەر ھەققىدە ئەھلى سۈننەت جەمائىتىنىڭ ئېتىقادى

سوئال نومۇرى: 49004

ئاللاھى خاھىش ۋە تەقدىر ھەققىدە ئىسلام كۆز قارىشىنى چۈشەندۈرۈپ قويالامسىز ؟ بۇ تېما توغرىسىدا مەن نېمىگە ئىشىنىشىم لازىم؟

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن

بىز ئىسلامنىڭ ئىلاھى خاھىش ۋە تەقدىر ھەققىدىكى قارىشىنى ئۆزۈن سۆزلىمەيمىز . بىراق بۇ ماۋزۇنى چۈشىنىشكە ئوڭاي بولۇش ئۈچۈن ، بۇ تېمىنىڭ ئومۇمى بايانى بىلەن باشلايمىز . ئاندىن مۇمكىنقەدەر كۆپ چۈشەنچە بىرىمىز . بۇ ئارقىلىق ئاللاھتىن بىزگە مەنپەئەت بىرىشىنى ، تىرىشچانلىقلىرىمىزنى قوبۇل قىلىشىنى سورايمىز:

بىلگىنكى ، ئىلاھى خاھىش ھەققىدە ئىشىنىشنىڭ مەنىسى ــ بۇ كائىناتتا يۈز بىرىدىغان ھەر قانداق ئىش ئاللاھنىڭ خاھىشى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن يۈز بىرىدۇ دەپ جەزمەن ئىشىنىش .

تەقدىر(ئىلاھى ئورۇنلاشتۇرۇش) ھەققىدە ئىشىنىش : ئۇ بولسا ئىيماننىڭ ئالتىنچى ئاساسى، ھەمدە ئۇنىڭسىز ئىمان مۇكەممەل بولمايدۇ . سەھىھ مۇسلىمدا(8) ئىبنۇ ئۆمەردىن نەقىل قىلىنىپ مۇنداق دېيىلىدۇ : ئۇ بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ تەقدىرنى ئىنكار قىلىدىغانلىقى ئۇنىڭ قۇلىقىغا يەتتى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ : " ئەگەر مەن بۇ كىشىلەرنى ئۇچرىتىپ

قالسام ، مەن ئۇلارغا : مېنىڭ ئۇلاردىن ئادا-جۇدالىقىمنى ، ئۇلارنىڭ مېنىڭدىن ئادا-جۇدالىقىنى دەيمەن . ئابدۇللاھ بىن ئۇمەر قەسەم قىلىدىغان زات بىلەن قەسەمكى ، ئەگەردە ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئۇھۇد تېغىغا تەڭ كېلىدىغان ئالتۇنى بولسا ۋە ئۇنى ئاللاھ يولىدا سەرپ قىلسا ، ئۇ تەقدىرگە ئىمان كەلتۈرگەنگە قەدەر ، ئاللاھ ئۇنىڭدىن ئۇنى قوبۇل قىلمايدۇ . " دېدى .

ۋە يەنە شۇنى بىلىشىڭىز كېرەككى ، سىز تەقدىرنىڭ تۆۋەندىكى مۇھىم نوقتىلىرىغا ئىشەنمىگۈچە ، سىزنىڭ تەقدىرگە بولغان ئىمانىڭىز كامىل بولمايدۇ ، ھەمدە ئۇلار تۆۋەندىكىچە :

-1 ئاللاھنىڭ ھەممە ئىشلارنى ئەزەلدىن ۋە مەڭگۈ ئومۇمىيۈزلۈك ، تەپسىلىي بىلىدىغانلىقىغا ، شۇڭا ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى بىر زەررە مىقدارى نەرسىمۇ ئۇنىڭغا نامەلۇم ئەمەسلىكىگە ئىشىنىش .

-2ئاللاھنىڭ بارلىق ئىشلارنى ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى يارىتىشتىن 50 مىڭ يىل بۇرۇن لەۋھۇل مەھفۇزدا پۈتكەنلىكىگە ئىشىنىش .

-3 ئاللاھنىڭ خاھىشىغا قارشى تۈرغىلى بولمايدىغانلىقى ، ۋە ئۇنىڭ ئورۇنلاشتۇرىشىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئىكەنلىكى ، شۇڭا كائىناتتىكى ھەرقانداق نەرسە ياخشى ياكى ئەسكى بولسۇن ئۇنىڭ خاھىشى بىلەن بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىش .

-4 بارلىق مەۋجۇداتلارنىڭ ئاللاھ تەرىپىدىن يارىتىلغانلىقى ، شۇڭا ئۇنىڭ بارلىق شەيئىلەرنىڭ ياراتقۇچىسى ، ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكلىرى، خۇسۇسىيەتلىرى ۋە ئىش-ھەركەتلىرىنى ياراتقۇچى ئىكەنلىكىگە

ئىشىنىش . خۇددى ئاللاھ ئېيتقاندەك : « ئەنە شۇ ئاللاھ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلار . ئۇنىڭدىن بۆلەك ئىلاھ يوق ، بارلىق شەيئىلەرنىڭ ياراتقۇچىسى . » ئەنئام سۈرىسى 102 -ئايەت.

تەقدىرگە ئىشىنىشنىڭ توغرا بولۇشى تۆۋەندىكى مەسىلىلەرنىڭ بولىشىنى تەقەززا قىلىدۇ.

- بەندىنىڭ خاھىشى ۋە ئەركىنلىكى بار بولۇپ ، ئۇ ئارقىلىق ئىش-ھەركەتلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ . خۇددى ئاللاھ دىگەندەك : « سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىن توغرا مىڭىشنى خالايدىغانلارغىلا » تەكۋىير سۈرىسى28-ئايەت. « ئاللاھ بىرسىگە ئۇنىڭ تاقىتىدىن سىرتىنى يۈكلىمەيدۇ .» بەقەرە سۈرىسى 286-ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

- بەندىنىڭ خاھىشى ۋە ئۇنىڭ ئىقتىدارى ئاللاھنىڭ خاھىشى ۋە ئورۇنلاشتۇرىشىنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتمەيدىغانلىقى ، ھەمدە ئۇ بولسا بەندىگە ئۇنى بەرگەن ، ۋە ئۇنى (ئاق-قارىنى) پەرىقلەندۇرۇشكە قادىر قىلغان ۋە ئىختىيارلىقنى بەرگەن زات . خۇددى ئاللاھ دىگەندەك : « ھەمدە سىلەر دۇنيالار (ئاللاھتىن باشقا ، ئىنسانلار دۇنياسى ، جىنلار دۇنياسى ۋە باشقا دۇنيالار) نىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھ خالىمىسا خالىيالمايسىلەر» تەكۋىيرسۈرىسى- 29ئايەت.

- تەقدىرنىڭ ئاللاھنىڭ مەخلۇقاتلىرى ھەققىدىكى سىرى ئىكەنلىكى ، ئۇنىڭدىن بىزگە ئايان بولغانلىرىنى بىلىمىز ۋە ئىشىنىمىز . بىزگە يۇشۇرۇن بولغانلىرىنى قوبۇل قىلىمىز ۋە ئىشىنىمىز . بىزنىڭ چەكلىك ئەقلىمىز ۋە ئاجىز چۈشىنىشىمىز بىلەن ئاللاھنىڭ ھەركەتلىرى ۋە

بەلگىلىمىلىرى توغىرىسىدا مۇنازىرلەشمەيمىز . بەلكى ئاللاھنىڭ مۇكەممەل ئادىللىقى ۋە يۈكسەك ھېكمەتلىك زات ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمىز . ھەمدە ئۇ قىلغان ئىشلىرى توغىرىسىدا سۇئال-سوراق قىلىنمايدۇ . ئۇ پاك ، مەدھىيە ئۇنىڭغا بولسۇن .

بۇ بولسا توغرا يوللۇق پېشقەدەملەر(سەلەفلەر) نىڭ بۇ مۇھىم تىما ھەققىدىكى ئېتىقادىنىڭ خۇلاسىسى . بىز تۆۋەندە ئۇنىڭ بىر قىسمىنى تىخىمۇ تەپسىلىي مۇزاكىرە قىلىمىز . ھەمدە ئاللاھتىن توغىرىسىنى دېيىشكە مۇۋەپپەق قىلىشنى سورايمىز :

بىرىنچى : ئىلاھى خاھىش(قازا) ۋە تەقدىر(قەدەر) نىڭ لۇغەتتىكى مەنىسى :

قازا نىڭ لۇغەتتىكى مەنىسى : نەرسىنى پۈختىلاش ، ئىشنى تاماملاش . قەدەرنىڭ بولسا : باھالاش ، ئورۇنلاشتۇرۇش .

ئىككىنچى : ئۇلارنىڭ شەرىئەتتىكى مەنىسى :

تەقدىر بولسا : ئاللاھنىڭ شەيئىلەرنى ئەزەلدىن ئورۇنلاشتۇرۇشى ، ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلغان ئىشلىرى مۇئەييەن ۋاقىتلاردا ۋە ئاللاھ خالىغان ۋە پۈتكەن مەخسۇس سۈپەتلەردە يۈز بېرىدىغانلىقى، ھەمدە ئۇ شەيئىلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلىشى ۋە يارىتىلىشى بويىچە يۈز بېرىدىغانلىقى .

ئۈچۈنچى: ئىلاھى خاھىش (قازا) بىلەن تەقدىر ئوتتۇرسىدا پەرىق بارمۇ ؟

بۇ ھەقتە بەزى ئالىملار قازا بىلەن تەقدىرنى پەرقلەندۈرىدۇ . بىراق ئەڭ توغرا قاراش ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەنە جەھەتتىن پەرق يوق . ھەمدە ھەر بىرى يەنە بىرىنىڭ مەنىسىنى كۆرسىتىدۇ . ھەمدە كىتاب ۋە سۈننەتتە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا پەرق بارلىقىنى كۆرسىتىدىغان ئېنىق دەلىل يوق . ئالىملار بىرسىنىڭ يەنە بىرسىنىڭ ئورنىدا قوللىنىلىدىغانلىقىغا بىرلىككە كەلدى . بىراق شۇنىڭغا دىققەت قىلىش كېرەككى ، ئىمانىنىڭ بۇ ئاساسىغا ئىشىنىشنىڭ ۋاجىپلىقىنى كۆرسىتىدىغان قۇرئان ۋە ھەدىس تېكىستلىرىدە قەدەر(تەقدىر) سۆزى ئەڭ كۆپ كېلىدۇ . ئاللاھ ياخشى بىلگۈچىدۇر.

تۆتىنچى : تەقدىرگە ئىشىنىشنىڭ ئىسلامدىكى ئورنى :

تەقدىرگە ئىشىنىش ئىمانىنىڭ ئالتە ئاساسىنىڭ بىرى بولۇپ ، جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام پەيغەمبىرىمىزدىن (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئىمان ھەققىدە سورىغاندا، ئۇ مۇنداق دېگەن : « ئۇ بولسا ئاللاھقا ، ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ، ئەلچىلىرىگە ، كىتاپلىرىغا ، ئاخىرەت كۈنىگە ، ياخشىلىق ۋە يامانلىق ئاللاھنىڭ تەقدىرىدىن بولىدىغانلىقىغا ئىمان كەلتۈرۈش دەپ جاۋاپ بەرگەن » مۇسلىم رىۋايەت قىلغان.

تەقدىر قۇرئان كەرىمنىڭ مۇنۇ ئايىتىدە مۇنداق بايان قىلىنىدۇ: « بىز ھەقىقەتەن ھەممە شەيئىنى قەدەر (بارلىق شەيئىلەرنىڭ يارىتىلىشتىن بۇرۇنقى تەقدىر كىتابى لەۋھۇل مەھفۇزدا پۈتۈلگەن ئىلاھى ئالدىن بەلگىلەش) بىلەن ياراتتۇق . » قەمەر سۈرىسى 49-ئايەت.

« ھەمدە ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى بەلگىلىنىپ بولغان قەدەر(تەقدىر) بولدى .» ئەھزاب سۈرىسى 38-ئايەت.

بەشىنچى : تەقدىرگە ئىشىنىشنىڭ مەرتىبىلىرى :

بىلىڭكى ، ئاللاھ سىزنى ئۇنىڭ رازىلىقىغا نىسىپ قىلسۇن . تەقدىرگە ئىشىنىش تۆۋەندىكى تۆت پىرىنسىپقا ئىشەنمىگۈچە تەقدىرگە ئىمان ئېيتىش كامىل بولمايدۇ :

ئا- بىلىش : يەنى ئاللاھنىڭ بىلىمى بارلىق شەيئىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، ئاسمانلاردىكى ۋە ياكى زېمىندىكى بىرەر تال زەررىمۇ ئۇنىڭ بىلىمىنىڭ سىرتىدا ئەمەسلىكىگە ئىشىنىش . ئاللاھ ئۆزىنىڭ مەخلۇقاتلىرىنى ئۇلارنى يارىتىشتىن بۇرۇن بىلەتتى ھەمدە ئۇ ئۇلارنىڭ نىمە قىلىدىغانلىقىنى ئەزەلدىن ۋە مەڭگۈلۈك بىلىمى بىلەن بىلەتتى . بۇنى كۆرسىتىدىغان دەلىلەر كۆپ ، ئۇلاردىن : « ئۇ بولسا ئۇنىڭدىن باشقا ئىلاھ يوق ئاللاھ ئۇ كۆرۈنمەس ۋە كۆرۈنىدىغاننى بىلگۈچى .» ھەشىر سۈرىسى 22-ئايەت .

يەنە بىر ئايەتتە:« ئاللاھ بارلىق شەيئىلەرنى ئۆز قۇدرەت ئىلمى بىلەن ئوراپ تۇرىدۇ .» تالاق سۈرىسى 12-ئايەت .

ب-پۈتۈش: يەنى ئاللاھ بارلىق يارىتىلمىلارنىڭ مىقدارىنى لەۋھۇل مەھفۇزغا پۈتكەنلىكىگە ئىشىنىش . بۇنىڭ دەلىلى : « بىلمەمسەنكى ، ئاللاھ ئاسماندىكى ۋە زېمىندىكى بارلىق نەرسىنى بىلىدۇ . ھەقىقەتەن ئۇلار كىتاپتا بار ، ھەقىقەتەن ئۇلار ئاللاھقا ئاسان ». ھەج سۈرىسى 16-ئايەت.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ:(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) « ئاللاھ بارلىق يارىتىلمىلارنىڭ مىقدارلىرىنى ئاسمانلار ۋە زىمىننى يارىتىشتىن 50 مىڭ يىل بۇرۇن پۈتكەن .»

مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2653

ج- ئىرادە قىلىش ۋە خالاش : يەنى بۇ كائىناتتا يۈز بىرىدىغان بارلىق نەرسىلەر ئاللاھنىڭ خاھىشى بىلەن يۈز بىرىدىغانلىقىغا ئىشىنىش . شۇڭا ئاللاھ خالىغان نەرسە بولىدۇ ، ئۇ خالىمىغان نەرسە بولمايدۇ ، ھەمدە ھىچ نەرسە ئۇنىڭ ئىرادىسىدىن چىقىپ كەتمەيدۇ . ئۇنىڭ دەلىلى : « مەن ئەتە مۇنداق-مۇنداق ئىش قىلماقچى دەپ ھەرگىز بىرنىمە دىمە ! پەقەت " ئاللاھ خالىسا " نى (قوشۇپ دىگىن) » [كەھىف سۈرىسى 23-24-ئايەتلەر. يەنە بىر ئايەتتە:

« سىلەر دۇنيالارنىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھ خالىمىغۇچە خالىيالمايسىلەر .» تەكۋىر سۈرىسى 29-ئايەت :

د – يارىتىش : يەنى ئاللاھنىڭ بارلىق شەيئىنىڭ ياراتقۇچىسى ، ھەمدە ئۇ بەندىلەرنىڭ ئىش-ھەركەتلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، شۇڭا بۇ كائىناتتا قانداق نەرسە يۈز بەرمىسۇن ، پەقەت ئۇ ئۇنىڭ ياراتقۇچىسى دەپ ئىشىنىش . ئاللاھ بۇ ھەقتە مۇنداق دىگەن : « ئاللاھ بولسا بارلىق شەيئىنىڭ ياراتقۇچىسى .» زۇمەر سۈرىسى 62-ئايەت.

يەنە بىر ئايەتتە: «ھەمدە ئاللاھ سىلەرنى ۋە سىلەر قىلىۋاتقان نىمىنى ياراتتى .» ساففات سۈرىسى 96- ئايەت .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: (ئاللاھنىڭ تەرپىلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)

« ھەقىقەتەن ھەر بىر ياسىغۇچى ئاللاھ ياسىغىنىنى ياسايدۇ . »

بۇ ھەدىس بۇخارىي بەندىلەرنىڭ ئىش-ھەركەتلىرىنىڭ يارىتىلىشى بابىدا(25) ، ھەمدە ئىبنۇ ئەبۇ ئاسىم « سۈننەت» تە(257، 358) چىقارغان . ھەمدە ئەلبانىي سەھىيھەدە ئۇنى سەھىيھ دەپ تۈرگە ئايرىغان ، 1637

پىشىۋا ئىبنۇ سەئدىي مۇنداق دىگەن : ھەقىقەتەن ئاللاھ ئۇلارنى ، يەنى ئىنسانلارنى ياراتقۇچى بولغىنىدەك ، ئۇ ئۇلارنىڭ ئىقتىدارلىرى ۋە ئىرادىلىرىدىن ئىبارەت ئۇلار مۇشۇلار ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان نىمىلەرنىمۇ ياراتقۇچى ؛ ئاندىن ئۇلار بولسا بويسۇنۇش ۋە ئاسىيلىق قىلىشتىن ئىبارەت ھەر خىل ئىش-ھەركەتلەرنى ئاللاھ ياراتقان ئىقتىدارلىرى ۋە ئىرادىلىرى بىلەن قىلىدۇ .

دۇررەتۇل بەھىييە شەرھى قەسىيدەتۇل تائىييە، 18-ب

تەقدىر مەسىلىلىرى توغىرسىدا ئەقىلگە تايىنىپ بەس-مۇنازىرە قىلىشتىن ئاگاھلاندۇرۇش :

تەقدىرگە ئىشىنىش بولسا بىر ئادەمنىڭ ئاللاھقا توغرا يۈسۈندا ئىشىنىش دائىرسىدە بىر ھەقىقى سىناق بولۇپ ، ئۇ ئىنساننىڭ پەرۋەردىگارىنى قانچىلىك بىلىدىغانلىقى ھەمدە بۇ بىلىمدىن كىلىپ چىقىدىغان ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ ئۇلۇغ ، مۇكەممەل سۈپەتلىرىگە قەتئىي راست ئىشىنىدىغانلىقىنى كۆچلۈك سىناش . چۈنكى ئۇ چەكلىك ئەقلىنى ئۇنى

چۈشىنىشكە قويۇۋەتكەن كىملەرگە نۇرغۇن سۇئاللارنى تۇغدۇردۇ . تەقدىر مەسىلىسىدە نۇرغۇن ئىختىلاپلار بولدى ھەمدە كىشىلەر بەس-مۇنازىرىگە ، ۋە ئۇنى تىلغا ئالغان قۇرئان ئايەتلىرىنى خاتا چۈشەندۇرۇشكە چۈشۈپ كەتتى . ئەمەلىيەتتە ئىسلامنىڭ ھەر بىر دەۋردىكى دۈشمەنلىرى تەقدىر مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلىش ۋە ئۇنىڭغا شەك-شۈبھىلەرنى ئارلاشتۇرۇش ئارقىلىق مۇسۇلمانلارنىڭ ئەقىدىسىدە قايمۇقۇش ۋ ە شەكلىنىش قاتارلىقلارنى ئوتتۇرىغا تاشلاپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئاللاھنى ئۇنىڭ گۈزەل ئىسىملىرى ۋە يۈكسەك سۈپەتلىرى بىلەن تونۇيدىغان ، كۆڭلى خاتىرجەم ھالدا ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىغا بويسۇنىدىغان ۋە پەرۋەردىگارىغا ئىشەنچ بىلەن قارايدىغان كىشىدىن باشقا ھىچكىمدە توغرا ئىمان ۋە قەتئىي ئىشىنىشنىڭ بارلىقىنى مۇقەررەرلەشتۈرگىلى بولمايدىغان بولۇپ قالدى . شۇڭا ئاشۇنداق بولغاندىلا ھىچقانداق شۈبھىلەر ۋە شەكلەر ئۇنىڭ قەلبىگە كىرىشكە يول تاپالمايدۇ ، مانا بۇ شۈبھىسىزكى تەقدىرگە ئىشىنىشنىڭ ئىمانىنىڭ باشقا تۈۋرۈكلىرىگە قارىغاندا تىخىمۇ مۇھىملىقىغا ئەڭ چوڭ دەلىل . ھەمدە ئىنسان يالغۇز ئەقلى بىلەنلا تەقدىرنى چۈشىنەلمەيدۇ ، چۈنكى تەقدىر ئاللاھنىڭ مەخلۇقاتلىرى توغىرسىدىكى سىرلىرىنىڭ بىرى . شۇڭا ئاللاھ كىتابىدا ياكى ئەلچىسىنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) تىلى بىلەن بىزگە بىلدۇرگىنىنى بىلىمىز ، ئۇنى قوبۇل قىلىمىز ۋە ئۇنىڭغا ئىشىنىمىز . ھەمدە پەرۋەردىگارىمىز بىزگە بىلدۇرمىگەنلىرىگە ئىشىنىمىز ھەمدە ئۇنىڭ مۇكەممەل ئادىللىقى ۋە ۋايىغا يەتكەن ھېكمىتىگە ئىشىنىمىز . ھەمدە ئۇ پاك ئاللاھ

قىلغىنىدىن سوئال-سوراق قىلىنمايدۇ ، بەلكى مەخلۇقاتلار سوئال-سوراق قىلىنىدۇ . ھەمدە ئاللاھ ياخشى بىلىدۇ ، ئاللاھ بەندىسى ۋە پەيغەمبىرى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ۋە ئائىلىسىنى ، ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى (ساھابىلەرنى) تەرىپلىسۇن ۋە ئامان قىلسۇن .

ئەئلام سۇننەتۇل مەنشۇرە 147 ، شەيخ. ئابدۇررەھمان مەھمۇدنىڭ ، ئىلاھى خاھىش ۋە تەقدىر كىتاب ۋە سۇننەتنىڭ نۇرى ئاستىدا ، پېشىۋا مۇھەممەد ھەمەدنىڭ، ئىلاھى خاھىش ۋە تەقدىرگە ئىشىنىش ناملىق كىتاپلىرىدىن پايدىلاندى.